

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 505/2012-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 23. októbra 2012 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti A., spol. s r. o., D., zastúpenej advokátom JUDr. S. U., B., pre namietané porušenie jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom a uznesením Okresného súdu Bratislava III č. k. 29 Cb/27/2010-280 z 13. júna 2011, postupom a uznesením Krajského súdu v Bratislave č. k. 3 Cob/372/2011-363, 3 Cob/373/2011, 3 Ncb/12/2011 z 30. novembra 2011 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Obdo 10/2012 z 30. apríla 2012 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti A., spol. s r. o., odmieta ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 10. augusta 2012 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti A., spol. s r. o., D. (ďalej len „sťažovateľka“), pre namietané porušenie jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom a uznesením Okresného súdu Bratislava III (ďalej len „okresný súd“) č. k. 29 Cb/27/2010-280 z 13. júna 2011, postupom a uznesením Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 3 Cob/372/2011-363, 3 Cob/373/2011, 3 Ncb/12/2011 z 30. novembra 2011 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 2 Obdo 10/2012 z 30. apríla 2012.

Zo sťažnosti a z príloh k nej pripojených vyplýva, že na návrh sťažovateľky z 19. novembra 2009 okresný súd uznesením č. k. 25 Cb/200/2009-91 z 9. decembra 2009 vydal predbežné opatrenie, ktorým zakázal obchodnej spoločnosti M., spol. s r. o., B., ako odporcovi nakladať s nehnuteľnosťami a zároveň uložil sťažovateľke v lehote 15 dní od doručenia tohto uznesenia podať návrh vo veci samej; uvedené uznesenie nadobudlo právoplatnosť 31. marca 2010.

Dňa 27. novembra 2009 (t. j. pred vydaním predbežného opatrenia, pozn.) podala sťažovateľka okresnému súdu návrh (žalobu) na neúčinnosť právneho úkonu – kúpnej zmluvy k nehnuteľnostiam. Po reklamácií zápisu tohto návrhu do súdneho registra bola vec náhodným výberom prostredníctvom elektronickej podateľne 1. februára 2010 pod sp. zn. 29 Cb/27/2010 pridelená sudkyňi JUDr. A. K.

Na základe návrhu odporcu zo 4. marca 2011 okresný súd uznesením č. k. 29 Cb/27/2010-280 z 13. júna 2011 zrušil predbežné opatrenie nariadené jeho

uznesením č. k. 25 Cb/200/2009-91 z 9. decembra 2009. Proti tomuto rozhodnutiu podala sťažovateľka odvolanie.

Uznesením č. k. 29 Cb/27/2010-301 zo 4. júla 2011 okresný súd pripustil vstup obchodnej spoločnosti M., spol. s r. o., B., do konania ako ďalšieho účastníka na strane odporcu; nepripustil zmenu návrhu na začatie konania a časť návrhu vylúčil na samostatné konanie. Proti prvému výroku tohto rozhodnutia podala sťažovateľka odvolanie, v ktorom zároveň navrhla, „*aby odvolací súd... rozhodol o pripustení rozšírenia návrhu na začatie konania o nový výrok*“.

Uznesením č. k. 3 Cob/372/2011-363, 3 Cob/373/2011, 3 Ncb/12/2011 z 30. novembra 2011 krajský súd potvrdil uznesenie okresného súdu č. k. 29 Cb/27/2010-280 z 13. júna 2011, zrušil uznesenie okresného súdu č. k. 29 Cb/27/2010-301 zo 4. júla 2011 v napadnutej časti týkajúcej sa vstupu ďalšieho účastníka do konania, zamietol návrh sťažovateľky na zmenu žaloby a zároveň zamietol návrh sťažovateľky (z 27. júna 2011, pozn.) na doplnenie uznesenia krajského súdu č. k. 3 Ncb/12/2011-276 z 29. apríla 2011. Proti prvému a tretiemu výroku tohto rozhodnutia podala sťažovateľka dovolanie podľa § 237 písm. e), f) a g) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), ktoré odôvodnila tým, že „*sudca oddelenia 29Cb nebol v danom prípade na rozhodnutie o zrušení predbežného opatrenia zákonným sudcom a súd bol preto nesprávne obsadený, čím súčasne došlo postupom súdu k odňatiu možnosti konať pred súdom*“, ako aj tým, že „*ak súd zmenu návrhu nepripustí, hoci podmienky k tomu boli splnené... odníme účastníkovi možnosť konať pred súdom*“.

Najvyšší súd uznesením sp. zn. 2 Obdo 10/2012 z 30. apríla 2012 dovolanie sťažovateľky odmietol.

Sťažovateľka v sťažnosti uviedla, že pokiaľ ide o rozhodovanie o návrhu odporcu na zrušenie predbežného opatrenia, odvolací súd aj dovolací súd „*považovali za určujúcu skutočnosť, že sudca oddelenia 29 Cb je zákonným sudcom vo veci samej, a preto je zákonným sudcom aj pre rozhodnutie o návrhu na zrušenie predbežného opatrenia*“. Podľa

jej názoru ide o samostatnú vec a o uvedenom návrhu mal rozhodovať sudca oddelenia 25 Cb, v ktorom bolo predbežné opatrenie nariadené. Dovolací súd nedal sťažovateľke „odpoveď na námietku, že sudca príslušný na rozhodovanie o veci samej, nie je súčasne zákonným sudcom pri rozhodovaní návrhu na zrušenie predbežného opatrenia“.

Sťažovateľka ďalej uviedla, že „ak koná súd o pripustení zmeny návrhu na začatie konania pri splnení podmienok, je pripustenie zmeny návrhu procesná povinnosť súdu a nie je to ponechané na voľnú úvahu súdu. Ak súd zmenu návrhu nepripustí, hoci podmienky k tomu boli splnené, poruší tým právo na súdnu ochranu a spravodlivý súdny proces, čím odníme účastníkovi možnosť konať pred súdom...“. Sťažovateľka považuje zamietnutie jej návrhu na zmenu žaloby odvolacím súdom z dôvodu porušenia zásady dvojinstančnosti súdneho konania za nesprávne.

V petite sťažnosti sťažovateľka žiadala, aby ústavný súd rozhodol týmto nálezom:

„1. Základné právo obchodnej spoločnosti A., s. r. o. na súdnu ochranu a spravodlivý súdny proces ako aj základné právo nebyť odňatý zákonnému sudcovi postupom Okresného súdu Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. 29 Cb 27/2010 o návrhu na zrušenie predbežného opatrenia uznesením zo dňa 13. 06. 2011 porušené bolo.

2. Základné právo obchodnej spoločnosti A., s. r. o. na súdnu ochranu a spravodlivý súdny proces postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Cob/372/2011, 3 Cob/373/2011 a 3 Ncb/12/2011 pri zamietnutí návrhu žalobcu na zmenu žaloby v odvolacom konaní porušené bolo.

3. Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Obdo 10/2012 z 30. apríla 2012 sa zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.

4. Sťažovateľovi sa priznáva úhradu trov konania v sume 269,58 Eur..., ktorú jej Najvyšší súd Slovenskej republiky povinný vyplatiť na účet JUDr. S. U., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd je viazaný návrhom na začatie konania okrem prípadov výslovne uvedených v tomto zákone.

To znamená, že ústavný súd môže rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorého označil za porušovateľa svojich práv (m. m. II. ÚS 19/05, III. ÚS 2/05).

Ústavný súd konštatuje, že námietky uvádzané sťažovateľkou v sťažnosti sú v podstate totožné s tými, ktorými odôvodnila svoje dovolanie, pričom ich preskúmania sa domáha, ako keby bol ústavný súd ďalším stupňom v systave všeobecného súdnictva. Relevantné odôvodnenie sťažnosti však vo vzťahu k porušeniu toho-ktorého práva najvyšším súdom absentuje.

Porušenie označených práv sťažovateľka odvodzuje od tohto, že okresný súd a krajský súd nerozhodli v súlade s jej právnym názorom. Najvyššiemu súdu sťažovateľka vytýka to, že jej nedal „*odpoveď na námietku, že sudca príslušný na rozhodovanie o veci samej, nie je súčasne zákonným sudcom pri rozhodovaní návrhu na zrušenie predbežného opatrenia*“, ako aj to, že sa stotožnil s nesprávnym záverom krajského súdu, ktorý zamietol jej návrh na zmenu žaloby z dôvodu porušenia zásady dvojinštančnosti súdneho konania.

Z ustálenej judikatúry ústavného súdu (napr. II. ÚS 3/97, I. ÚS 225/05, II. ÚS 56/07 a iné) však vyplýva, že právo na súdnu ochranu, resp. právo na spravodlivé súdne konanie v sebe nezahŕňa záruku úspechu v konaní. Ak sa konanie pred všeobecným súdom neskončí podľa predstáv účastníka konania, táto okolnosť sama osebe nie je právnym základom pre namietanie porušenia týchto práv sťažnosťou pred ústavným súdom. Skutočnosť, že sťažovateľ sa so skutkovým a právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť jeho právny názor svojím vlastným už ani preto, že ústavný súd nie je opravným súdom právnych názorov všeobecného súdu.

Vychádzajúc z uvedených skutočností ústavný súd sťažnosť sťažovateľky odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Ústavný súd nesúhlasí s tvrdením sťažovateľky, že najvyšší súd sa nevysporiadal s jej námietkou týkajúcou sa určenia zákonného sudcu.

Súdne registre, formu ich vedenia, zakladanie a zapisovanie do súdnych registrov a iné upravujú ustanovenia § 148 a nasl. vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej

republiky č. 543/2005 Z. z. o Spravovacom a kancelárskom poriadku pre okresné sudy, krajské sudy, Špeciálny súd a vojenské sudy v znení neskorších predpisov. Podľa ustanovenia § 152 ods. 7 citovanej vyhlášky ak bola vec zapísaná do nesprávne určeného súdneho registra, môže byť prevedená podľa pokynu predsedu súdu do správne určeného súdneho registra s novou spisovou značkou najneskôr do 30 dní odo dňa zapísania veci do pôvodného súdneho registra. Ak nedôjde v lehote podľa predchádzajúcej vety k prevodu veci do správne určeného súdneho registra, vec dokončí senát alebo samosudca podľa pôvodného pridelenia.

Citované ustanovenie bolo podkladom na určenie postupu okresného súdu pri zápise danej veci do príslušného registra a jej pridelení tomu-ktorému sudcovi, a z tohto ustanovenia vychádzal aj najvyšší súd pri rozhodovaní o dovolaní sťažovateľky (strana 8 napadnutého uznesenia najvyššieho súdu, pozn.). Ak v priebehu súdneho konania nebolo nadriadeným súdom rozhodnuté, že sudca, ktorému bola vec týmto spôsobom pridelená, je so zreteľom na (jeho) pomer k veci, k účastníkom konania alebo k ich zástupcom vylúčený z prerokovávania a rozhodovania tejto veci, nemožno pochybovať o tom, že je zákonným sudcom, ktorý má danú vec aj dokončiť, t. j. rozhodnúť aj o neskôr podaných návrhoch účastníkov konania, a to bez ohľadu na to, v akom štádiu mu táto vec bola pridelená. Z ústavnoprávneho hľadiska preto niet žiadneho dôvodu na spochybnenie právneho záveru najvyššieho súdu vo vzťahu k odmietnutiu tejto časti dovolania sťažovateľky.

Rovnako je to aj v prípade odmietnutia dovolania sťažovateľky v časti, v ktorej napadla zamietnutie jej návrhu na zmenu žaloby odvolacím súdom z dôvodu porušenia zásady dvojinštančnosti súdneho konania.

Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci najvyššieho súdu, nie do právomoci ústavného súdu. Otázka posúdenia prípustnosti dovolania je otázkou zákonnosti a jej riešenie samo osebe nemôže viesť k záveru o porušení práv sťažovateľa (m. m. IV. ÚS 35/02, I. ÚS 145/2010, II. ÚS 324/2010).

Keďže vec nie je dosiaľ meritórne skončená, sťažovateľka má stále priestor na to, aby sa prostredníctvom návrhov alebo opravných prostriedkov upravených Občianskym súdnym poriadkom domáhala ochrany svojich základných práv a slobôd v konaní pred všeobecnými súdmi.

V závere ústavný súd konštatuje, že obsah napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu už prima facie obsahuje dostatok skutkových a právnych záverov vo väzbe na jeho výrok, nepopiera zmysel interpretovaných a aplikovaných právnych noriem, nie je v rozpore s platnou právnou úpravou, a teda nenesie znaky svojvoľnosti ani arbitrárnosti. Vychádzajúc z uvedeného preto hodnotí námietky sťažovateľky ako zjavne neopodstatnené.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. októbra 2012